

CRONICA

1654 On. Biblioteca Palatului Cultural Arad

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
 Str. Lovinici No. 2

Telefon:
 Redacția și administrația 12-66
 Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare românească al Ținutului Timiș

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
 Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
 Pentru întreprinderi 2000 lei

Apare sub egida „Astei Bănățene”

Prezența Banatului în guvern

Statutul Sa Regeie și-a ales din Banat ministrul dintre cei mai destoinici fii ai regiunii noastre, economistul dr. Petre Nemoianu. Rolul său în politica economică este poate asemăna cu rolul lui Traian în politica financiară. Cași ilustrul economist, d. dr. Petre Nemoianu a fost conștient întotdeauna, încă înainte de a ține problema pe care o are acum, asupra tuturor problemelor de natură economică. Rolurile d-sale au fost prețioase îndrumând mulți miniștri perindați la guvern. Măsură au fost aplicate, nu avem că să preciza. Om modest, d. dr. Petre Nemoianu nu a trâmbitat viaoarea sa. A rămas să rămână un necunoscut, un muncitor neostentat, preocupat în permanență să se desfășoare pe sine însuși pentru binele țării.

Ministerul agriculturii ministrul Dr. Nemoianu activează la începutul epocii economice românești când rodul brazdei trebuie să devină echilibru pentru economia europeană.

În domeniul zootehnic, cea de a doua bogăție românească, a găsit în d. Dr. Petre Nemoianu interpretatorul realităților din țară, situat între gânditorii cari percorreau vastul domeniu al economiei politice a țării, căsă calea ce duce la valorificarea mării producției autoctone. Teoriile sale economice sunt legi rezultate dintr'o îndelungă și verificată experiență practică. Nu au fost deducții pe baza cărora să se vorbească o muncă, au fost rodul muncii.

Opera scrisă de către d. Dr. Petre Nemoianu găsim bogate izvoare pentru cunoașterea raporturilor dintre neamurile cari au fost colonizate în Banat și românii autochthoni de asemeni prețioase contribuții la cunoașterea românilor din Sârbia, Croația și Slovenia. Afirmăția d-sale în linia gândirii naționaliste că numai printr'o stăpânire economică putem înscăuna o superioritate spirituală, a devenit astăzi punct de program naționalist încălzit la focul unei curate dragoste de patrie, d. Dr. Petre Nemoianu este mult apreciat de Octavian Goga, alături de care a luptat cu acel convingător rol al său în ultimele decenii. Paginile revistei impodobite de către d. Dr. Petre Nemoianu cu studii, eseuri și polemici, sunt un material documentar prețios pentru cunoașterea adevăratele căi ale dezvoltării noastre economice.

Agricultura și creșterea vitelor din Banat găsim în d. Dr. Petre Nemoianu nu numai un profund cunoscător ci și un îndrumător valoros. Aici, unde în începuturile sunt mai bune din întreaga țară, nu se va întâmpla o stagnare pentru accentuarea producției din celelalte provincii, ci se va desfășura aceeași intensă activitate pe care o are nei chibzuite încurajări și stimulări. Contribuția Banatului la desfășurarea operației regale, este dintre cele mai rodnice prin prezența d-lui ministru Dr. Petre Nemoianu.

Conversațiile româno-germane au avut loc la Berchtesgaden în fața cancelarului Hitler

Primirea din gara Salzburg a bărbaților de stat români. Dejun la d. Ribbentrop. Dd. prim ministru Gigurtu și ministru de externe Manoilescu au plecat la Roma

Berlin, 27 (Rador.) — DNB anunță oficial: D. ing. Ion Gigurtu, primul ministru al României și d. prof. Mihai Manoilescu, ministrul afacerilor streine au sosit ieri la orele 9.15 în gara Salzburg, fiind întâmpinați de către d. Ioachim von Ribbentrop, ministrul de afaceri streine al Reichului și reprezentanții guvernului german, ai partidului și armatei.

Cei doi bărbați de stat români au trecut în revistă compania de onoare așezată înaintea gării. D. von Ribbentrop a condus pe bărbații de stat român la hotelul „Oesterreichischer Hof”, unde apartamente speciale au fost pregătite pentru ei. La prânz dd. Gigurtu și Manoilescu au fost invitații la masă la d. von Ribbentrop, pe conacul său dela Fischl, la Salzburg.

BERLIN, 27 (RADOR). — DNB ANUNȚĂ OFICIAL: FUHRERUL CANCELAR ADOLF HITLER A PRIMIT AZI LA ORELE 16, LA BERCHTESGADEN, PE D. ION GIGURTU,

PRIMUL MINISTRU AL ROMÂNIEI ȘI PE D. PROF. MIHAIL MANOILESCU, MINISTRUL AFACERILOR STRAINE. BĂRBAȚII DE STAT ROMANI AU FOST CONDUȘI LA BERGHOF DE CĂTRE D. FABRICIUS, MINISTRU PLENIPOTENȚIAR AL REICHULUI LA BUCUREȘTI, BARONUL DORENBERG, ȘEFUL PROTOCOLULUI LA MINISTERUL AFACERILOR STRAINE AL REICHULUI ȘI MINISTRU PLENIPOTENȚIAR SCHMIDT, DELA MINISTERUL AFACERILOR STRAINE. D. VON RIBBENTROP A ÎNTÂMPINAT BĂRBAȚII DE STAT ROMANI LA INTRAREA BERGHOFULUI, UNDE GARDA DE ONOARE A FĂCUT UN PREZENT ARMELE. FUHRERUL CANCELAR A PRIMIT PE CEI DOI BĂRBAȚI DE STAT ROMANI ÎN MAREA SALĂ A BERGHOF-ULUI. UNDE CONVERSAȚIILE AU ÎNCEPUT IMEDIAT. DE FAȚĂ ERAU ȘI D. VON RIBBENTROP, D. ALEXANDRU ROMALO, MINISTRU PLENIPOTENȚIAR AL ROMÂNIEI LA BERLIN ȘI D. FABRI-

CIUS, MINISTRU PLENIPOTENȚIAR LA BUCUREȘTI.

DD. ION GIGURTU ȘI MANOILESCU PLEACĂ ÎNCĂ DISEARĂ SPRE ROMA.

AGENȚIA DNB MAI COMUNICĂ URMĂTOARELE AMANUNTE DESPRE SOSIREA CELOR DOI BĂRBAȚI DE STAT ROMANI LA SALZBURG. ÎNAINTEA SOSIREI TRENULUI SPECIAL, D. VON RIBBENTROP, SUBSECRETAR DE STAT GAUSS ȘI ȘEFUL PROTOCOLULUI, BARONUL DORENBERG AU SOSIT LA GARA FRUMOS ÎMPODOBITĂ CU FLORI ȘI CU STEAGURI GERMANE ȘI ROMÂNEȘTI. EXACT LA ORA 10.15 TRENUL SPECIAL A SOSIT ȘI D. FABRICIUS, MINISTRU PLENIPOTENȚIAR A RAPORTAT D. VON RIBBENTROP SOSIREA BĂRBAȚILOR DE STAT ROMANI. D. VON RIBBENTROP A PĂȘIT LA ÎNTÂMPINAREA D-NILOR ION GIGURTU ȘI MIHAIL MANOILESCU URÂNDU-LE BUN SOSIT.

Ce crede „Reuter” despre întrevederile dela Salzburg

Tendențele revizioniste ale Ungariei și Bulgariei nu vor fi susținute

E posibil ca și Jugoslavia să fie invitată

BUCUREȘTI, 27 (Sir). — Ocupându-se cu întâlnirea bărbaților de stat din Sud-Estul Europei la Salzburg agenția engleză Reuter scrie că toate

combinațiile răspândite în legătură cu această întâlnire n'au nici o bază serioasă. Stațiunile radiofonice germane anunță numai atât că se vor discuta

chestiuni economice de mare importanță. Este și foarte probabil că Reichul vrea să-și asigure livrarea nestânjenită a importanțelor materii prime, petrol și alimente din bazinul Dunărean. Nu pare deloc verosimil ca tendințele revizioniste ale Ungariei și Bulgariei vor fi susținute la Salzburg. Din contră se poate aștepta o aclamare a ambițiilor dându-se din partea Reichului asigurări. Nu trebuie să fie uitat că și Uniunea Sovietică are un cuvânt de spus dacă este vorba de Balcani și părerea URSS-ului nu e încă cunoscută. Era o surpriză că bărbații de stat ai Jugoslaviei nu au fost invitați la Salzburg și nici nu se aude nimic despre Jugoslavia. Aceasta nu înseamnă însă că bărbații de stat ai Jugoslaviei nu pot să primească și ei zilele viitoare o invitație din partea Germaniei.

Delegatia bulgară în drum spre Salzburg

Bărbații de stat bulgari se vor duce și în Italia

Sofia, 27. (Rador) — Stefani anunță: D. Filoff, primul ministru al Bulgariei și d. Popoff, ministrul afacerilor străine au plecat azi împreună cu d. von Ribbentrop, ministrul plenipotențiar al Reichului, cu avionul, în Germania, so-

sind la orele 3 la Viena, de unde au continuat drumul cu trenul spre Salzburg. D. Popoff a declarat înaintea plecării lor din Sofia, corespondentului agenției Stefani, că se bucură, că în urma invitației guvernului italian poate să viziteze și Italia.

Reluarea relațiilor diplomatice între Ungaria și URSS

Budapesta, 27 (Rador). — DNB comunică: Se află că lucrările parlamentare pentru reluarea relațiilor diplomatice sovietice s'au terminat. D. Nickl, mi-

nistru plenipotentiar va pleca în curând la Moscova, în fruntea unei delegații economice ungare, pentru a începe negocierile comerciale.

Statele Unite nu mai furnizează petrol Spaniei

LONDRA, 27 (Tel. B. N.) — Ziarul „Daily News” publică o telegramă din New York arătând că comisiunea însărcinată cu supravegherea comerțului de petrol din Statele Unite a oprit expedierea a două milioane de butoaie benzină care erau destinate Spaniei. Im-

portul de benzină făcut de Spania în ultima vreme depășea consumul intern, din care cauză se bănuștea că mari cantități ar fi trecut prin Franța în alte țări, trimise de către comercianții de petrol.

Porturile Emden și Hamburg bombardate

LONDRA, 27 (Rador). — Comunicatul ministerului Aerului face cunoscut că avioanele britanice au continuat să atace porturile Germaniei de Vest și orașele ocupate noaptea trecută. Timpul a fost foarte nefavorabil din care cauză avioanele inamice nici nu s'au aruncat de coastele insulei, dar avioa-

nele britanice luptând cu furtuna, cu frigul și cu ploii torențiale, au bombardat porturile Emden, Wilhelmshaven și Hamburg, precum și baza navală de la insula Borkum. Avioanele britanice care din cauza norilor nu și-au găsit ținta lor, s'au întors aducând și bombe înapoi.

Funcționarii publici primesc salariul sporit de la 1 August

Declarațiile d-lui ministru Enescu

BUCUREȘTI, 27 (Sir). — Federația salariaților publici a sărbătorit ieri d-lui ministru arhitect Enescu, subsecretar de stat la finanțe. D. ministru a declarat că e împuternicit de a comunica în numele guvernului, că funcționarii publici primesc începând de la 1 August, salariul sporit, în conformitate cu tabelul de spor din noua lege de organizarea funcționarilor publici Regele Carol II. A eventuală modificare a statutului va fi făcută numai dacă însuși guvernul va considera o necesitate.

Aviația italiană a atacat de 50 ori insula Malta

Roma, 27. (Rador). — Corespondentul diplomatic al agenției Stefani anunță că, deși propaganda britanică susține că aviația italiană a dus 84 raiduri contra insulei Malta, în realitate au fost numai 50 atacuri. La Malta s'a auzit însă alarma și când aviația italiană

nu se apropia. Susținerea britanică că bombardamentul italian nu a cauzat stricăciuni grave la Malta, e desmințită elocvent prin fotografiile făcute, din care reiese că atât stabilimentele militare în jurul aeroportului precum și alte obiective importante la Malta, au fost distruse. În ceea ce privește flota britanică, ea se ascunde înaintea aviației italiene pe locuri îndepărtate unde nu este nici acolo în siguranță, ceea ce dovedesc atacurile italiene contra bazelor navale la Gibraltar, Alexandria și Haifa. Iar aviația britanică și-a instalat baze de atac contra Italiei, înaintea începutului războiului. Malta care stă foarte aproape de Italia, a trebuit să fie abandonată și a fost de altfel neutralizată prin forțele italiene. Celelalte baze britanice în Mediterana au nevoie de o legătură permanentă care nu se poate susține de cât cu vase port avion, acestea însă au nevoie de scutul vaselor de război. Însă flota britanică are tot motivul spre a nu căuta întâlnirea cu aviația italiană. Astfel activitatea aeriană britanică e redusă la Egipt și Libia, dar și acolo aviația italiană păstrează inițiativă.

Petrolisti indezirabili expulzați din țară

București, 27 (SIR). — Organele ministerului de interne au identificat ieri 12 persoane din angajamentul firmelor petrolifere „Columbia”, „Steaua Română” și „Concordia”, cari după relațiile autorităților publice de către guvernul german au fost gata să dăuneze statului român, într-o acțiune contrară legii. Opt din aceste persoane au părăsit țara și restul de patru pleacă din țară.

Orașe din Olanda bombardate de aviația britanică

Berlin, 27 (Rador). — DNB anunță că aviația britanică a atacat în noaptea trecută regiunile populate din Olanda, cauzând pierderi mari în vieți omenești. La Amersfoort au fost omorâți cinci membri ai unei singure familii în casa lor proprie care a fost distrusă de către

bombele britanice. La Bergen-Mons în Olanda de Nord au fost deasemenea omorâte două persoane civile și alte trei grav rănite. Și la Thorn aviația engleză a aruncat bombe, cauzând pierderi în populația civilă și făcând mari stricăciuni.

Membrii noului guvern ceh s'au întrunit la Londra

Londra, 27. (Tel. B. N.) — Membrii noului guvern cehoslovac s'au întrunit în prima ședință a consiliului de miniștri, sub președinția d-lui Beneš. În afară de d. Jan Masaryk, care se află în America, toți membrii guvernului au luat parte la acest consiliu.

După consiliu s'a publicat un comunicat oficial, arătându-se că prima strădanie a noului guvern este să organizeze armata cehoslovacă din Anglia, în același timp să mențină contactul direct cu cehoslovacii din toată lumea.

Canada a comandat de 250.000 lire sterline material pentru fabricarea avioanelor

MONTREAL, 27. (Tel. B. N.) — Presa canadiană subliniază perfecționarea funcționării uzinelor care fabrică material pentru avioanele de război. Astfel, o comandă făcută de către ministerul munițiilor, în

valoare de 250.000 lire sterline a fost transmisă în Statele Unite la ora 12.45. La ora 2 după amiază, toată suma era depusă la băncile din New York, iar comanda a fost imediat în lucru.

Guvernul austriacian construiește 7 noi aeroporturi

Sidney, 27. (Tel. B. N.) — Guvernul austriacian a hotărât ca în cursul celor două săptămâni viitoare să organizeze 7 noi aeroporturi. În același timp, conform planu-

rilor care au fost deja elaborate, se va organiza o școală specială de bombardamente aeriene și de mitralieri.

Combaterea revizionismului maghiar

O replică a d-lui VICTOR ORENDI-HOMMENAU

Contra acțiunii vecinilor noștri de la Vest, noi răspundem calm și cu inima împăcată, că apărăm o cauză dreaptă și sfântă, cu documente germane, dintre cari reproducem aici pe cel mai clasic al marelui scriitor german bănățean Victor Orendi-Hommenau, scriitor și publicist, consilier ministerial „honoris causa”, — pe care a avut fericirea a-l cunoaște și subsemnatul, în timpul războiului, când eram preot militar în Timișoara.

D-sa, a trimis cu data din București, 12 Octombrie 1935, ziarului „Universul”, următoarea scrisoare, publicată de acest mare ziar pe la sfârșitul lunii Octombrie 1935, cu titlul „O replică germană revizionistilor maghiari”, pe care credem nimerit a-o reproduce în vremurile acestea:

„O norată redacțiune.
„Articolul dvs. „Revizionistii văzuți la ei acasă” apărut în onor. dvs. ziar la 11 crt., mi-a inspirat versurile de mai jos, pe cari vă rog să binevoiți a le da publicității în original. Ele să constituie o dovadă că germanii acestei țări — fără nici o excepție, după cum presupun, — luptă în tabăra anti-revizionistă; ele să fie în același timp un avertisment lămurit către domnia dela Budapesta, că noi nu mai vrem să ne întorcem la tirania ungurească.”

Iată poezia:
Urmează poezia „NEIN, NEIN, NIE-

MALS!” al cărei text în românește este următorul:

„NU, NU, NICIODATĂ!” este și lozincă noastră dărză. Nu, nu, niciodată, răsună ea o chemare de oțel în mii de inimi, Slavă pământului unde a stat odată leagănul nostru curat. Și noi credem într-o patrie puternică și liberă!

„În locul stindardului roșu-alb-verde, care ne amenința până ieri, falfăe acum deasupra capetelor noastre tricolorul roșu-galben-albastru. Pentru toți dușmanii noștri nu avem de-acum înainte decât ironie și dispreț. Și noi credem în Dumnezeuul atotputernic al strămoșilor noștri!

„O mie de ani am purtat povara grea a cătușelor. O mie de ani durerea a fost oaspetele nostru amar. O mie de ani până soarta izbăvitoare ne-a eliberat. Și noi credem în justiția eternă!

„NU NU, NICIODATĂ, NICI O FAȘIE DIN ȚARA NOASTRĂ! Nu, nu, niciodată, jurăm credincioși cu inima și cu mâna. Patria noastră rămâne păstrată copiilor și strănepoților noștri. Și noi credem că ceasul reinvierii a venit în fine pentru toți!”

Dumnezeu să-i dea sănătate și mulți ani cu bine, acestui mare scriitor german și bun cetățean român!

Telegrame externe

Cairo, 27. (Rador) — Reuter anunță: Comitetul național francez din Cairo a adresat un mesaj către generalul de Gaulle la Londra, făcându-i cunoscut că, colonia franceză din Egipt continuă să dea tot sprijinul ei Angliei și e convinsă că victoria Angliei înseamnă și eliberarea Franței.

Lisabona, 27. (Rador) — Azi a sosit un vapor britanic cu 496 cetățeni francezi din Anglia, cari se reintorc în Franța. Intre ei se află și căpitanul transoceanului „Normandie”.

Stockholm, 27. (Rador) — ZIARELE SUEDEZE ANUNȚĂ DIN LONDRA, CĂ D. KENNEDY, AMBASADORUL STATELOR UNITE ÎN ANGLIA VA PĂRASI CURÂND POSTUL SĂU. URMAND SĂ FIE ÎMPĂRTIT LA ADMINISTRAȚIA CENTRALĂ A MINISTERULUI AFACERILOR STRAINE LA WASHINGTON.

New York, 27. (Rador) — Institutul american pentru cercetarea opiniei publice americane anunță pe baza scrutinului făcut, că 57,4 la sută din populația Statelor Unite este de părere că Statele Unite fac totul pentru ajutoarea Angliei.

Mica publicitate

APARE ÎN FIECARE ZI ■ MINIMUM 10 CUVINTE

Anunțurile în chenar sau cu clișeu, tariful dublu. Orice anunț cerut să apară în altă rubrică decât cea respectivă, se taxează dublu

Anunțurile la mica publicitate se plătesc imediat, când se predau spre publicare.

FOLOSII MICA PUBLICITATE A ZIARULUI „D A C I A”

Locuință sau local de birou și camere mobilate de închiriat. Informațiuni: Strada Eugen de Savoia No. 8, Cetate, la portar.

Profesoară de liceu prepară elevi pentru bacalaureat și alte examene. A se adresa: Str. Tudor Vladimirescu Nr. 16. Apartamentul 2.

Buletin de înscriere dela biroul populației s'a pierdut. Dr. Edmund Huszár jun. A se adresa la adm. ziarului.

De închiriat în Str. Odobescu 42, aproape de linia de tramvai, No. 6, o locuință modernă compusă din 4 camere și dependințe. Informațiuni Str. Odobescu 42.

De vânzare 7 jugh. parcelate, edificii pentru gospodărie model. Circ. Elisabetin, Str. Lidia, lângă calea Girocului. Inform.: Telefon 29-84 și la administrația ziarului „Dacia”.

Profesoară diplomată de cântec și pian, refugiată din Basarabia, caută lecții particulare, pe care le dă chiar la domiciliul amatorilor. Doritorii sunt rugați a se adresa Direcțiunii Conservatorului.

De vânzare vila prof. Stinghe, compusă din 5 camere, dependințe, curte, grădină cu pomi, etc. Splaiul Tudor Vladimirescu 5. (In dosul catedralei ort. rom. din Cetate). Informații: căp. dr. C. Popescu, I, Str. Mercy 9. Telefon 29-06.

Oficiul de Plasare Timișoara caută pentru Turnu-Severin: 4 șoferi, 5 mecanici locomotivă, 1 mecanic specialist pentru turbină cu aburi, 1 gaterist, 1 circularist, 1 pendulist, 2 focari, 1 ceaprazar, 2 picheri de linie ferată, 20 muncitori specialiști pentru suprastructură de C. F., 20 muncitori specialiști pentru construcția podurilor de lemn, 1500 muncitori de terasamente pentru linie ferată, 300 muncitori pentru tăerea și fasonarea lemnului de foc.

De închiriat imediat cameră mobilată cu bae și intrare separată. Bul. Carmen Sylva 8.

Un nou stat național în Vestul Europei

După o dominație franceză de patru secole, Bretonia își proclamă independența

Câteva utile noțiuni istorice și geografice

Timișoara, 27. — Harta Europei este într-o permanentă transformare. N'a trecut o săptămână de când au dispărut cele trei state baltice și iată că telegraful aduce vestea constituirii unui nou stat independent în peninsula vestică a Franței: sfatul național breton a proclamat desfacerea Bretoniei de Franța invinsă!

ISTORIE ȘI GEOGRAFIE

Bretonia, în limba bretonă Breiz, are o suprafață de 35.000 km p., deci ceva mai mult decât Olanda. Sub regimul francez acest teritoriu era împărțit în cinci departamente: Finistere (capitala Quimper, în limba bretonă Kemper), Cote-du-Nord (capitala Saint Briec — Sant Brieg), Morbihan (capitala Vannes-Gwenned), Ile-et-Vilaine (capitala Rennes — Roazon) și Loire Inferieure (capitala Nantes — Naoned). Primele trei departamente formează Bretonia de Sus (Breiz Izel), cele două din urmă Bretonia de Jos (Breiz Uhel).

Bretonii sunt un mic popor celtic originar din Vestul Mării Britanii, venit

prin emigrație în America — vechiul nume al țării lor de azi — și constituit în națiune independentă între secolele VI—IX. În 845, Nominoe învingând pe Carol cel Chel, fiul lui Carol cel Mare, ia titlul de rege. Bretonia este stat independent și prosper până în sec. XV, când Carol VIII o cucerește. Ultima suverană Ducesa Ana este nevoită să se căsătorească cu regele Franței. Bretonia este unită cu Franța în 1532 păstrând însă o autonomie reală până la 1790, când Revoluția îi ia ultimele libertăți.

Populația Bretoniei numără peste 3 milioane locuitori, din cari 76% țărani și pescari. Peste un milion de bretoni trăiesc în restul Franței, în Canada și Statele Unite. Orașele cele mai mari: Nantes — Naoned (190.000 locuitori), Lest (110.000 loc.), Rennes — Roazon (90.000 loc.). Acest din urmă oraș, sediul unei universități străvechi, este capitala istorică și spirituală a țării.

Puternica natalitate a Bretoniei contrastează cu restul Franței. Excedentul nașterilor se ridică anual la 20.000 suflete, 15.000 bretoni sunt însă nevoiți anual să emigreze. Minorități: circa 100.000 francezi și vr'o 10.000 de diferite naționalități.

Limba bretonă aparține ramurei britanice a grupului celtic al limbilor indo-europene, ea se înrudește cu irlandeza, scoțiana și, mai direct, cu limba din țara galilor (Wales). Locuitorii din Bretonia de Sus vorbesc de câteva secole limba franceză, păstrând totuși vie conștiința lor națională. O parte din bretonii emigrați în masă vorbesc în schimb limba strămoșească. Este de remarcat că irlandezii și-au cucerit libertatea deși abia își mai cunosc limba.

Economia bretonă este esențialmente agricolă. Există totuși o puternică industrie de construcții navale (vasul Normand a fost construit într'un șantier din Bretonia), de conserve alimentare (sardine etc.), pielărie, metalurgie și textile. Bretonia exportă produse alimentare: cereale, legume proaspete, pește proaspăt și conservat, crustacee, fructe, lemne, produse animale. Ea importă produse manufacturate, coloniale, cărbune. Turismul e foarte dezvoltat, țara posedând neasemuite comori de artă, din epoca independenței, plaje și frumuseți naturale.

Subsolul, insuficient exploatat, conține extrem de bogate zăcăminte de fier.

Tradiția populară este esențialmente nordică, societatea tradiționalistă, religia catolică.

ELEMENTE POLITICE

Bretonia furnizează 60% din echipagiile flotei franceze. Soldatul breton are o valoare deosebită. Franța a uzat și abuzat de această valoare. În războiul mon-

dial bretonii au pierdut un mort la 100 cuitori, de două ori mai mult decât soldații Franței întregi.

Politica economică franceză a neglijat sistematic interesele bretonilor, favorizând — după cum se știe — Sudul țării. Consecințele s'au văzut în ultimele cenii: sărăcire în Bretonia, emigrare în masă spre crescândă în cel rămas.

Dacă opresiunea economică se poate contesta, cea culturală este indubtabilă. Tendința de unificare a dicit Franței o politică nedreaptă față de minoritatea de limbă bretonă. Cei peste 1.200.000 bretoni cari nu vorbesc limba franceză n'au avut nici-o posibilitate de instrucție școlară în limbă bretonă. Și învățământul religiei, propus Franța de către preoții cultelor în locul bisericii, se făcea obligator în limba franceză. Rezistența acestei populații Bretonia. La început itelektualii bretoni” spune o zicală franceză) se manifestă printr'o pasivitate absolută față de învățământul oficial: analfabetismul e prin urmare foarte răspândit.

Miscarea generală de trezire a naționalităților europene dela sfârșitul secolului XIX a atins abia într'un timp Bretonia. La început intelectualii bretoni se trudeau să desgroape comori istorice și folklorului și să consolideze limba literară bretonă.

La începutul secolului XX, miscarea bretonă ia forma „regionalismului” care cerea restaurarea libertăților conștate de revoluția franceză, învățământul limbei strămoșești etc.

După războiul mondial, revendicările bretonilor evoluiază într'o direcție nouă, antifranceză. Iată etapele principale ale luptei: în 1919 o delegație bretonă cere președintelui Wilson decreturi naționale pentru neamul lor. În 1922 o petiție semnată de 400.000 bretoni protestează împotriva administrației franceze.

Din ce în ce mai mult tineretul breton, însuflețit de exemplul irlandez, în mâini conducerea luptei. În 1926 este întemeiat Partidul Autonom Breton, care stabilește legături cu țările manzii, alsacienii, corsicanii, catalanii și bascii din Franța în vederea unei acțiuni comune a minorităților. În 1930 partidul se reorganizează sub titulatură Partid Național Breton având ca scop cucerirea dreptului de autodeterminare.

În 1932, când Franța celebra patru secole dela alipirea Bretoniei, atenția te răsunătoare ale unei asociații scotice „Gwen ha Du” revelează lumii existența problemei bretonice. Ideea căștigă teren. Ziarul partidului „Breiz Atao” își mărește tirajul.

Persecuțiile se întesc. Ele culminează în interdicerea ziarelor bretonice dizolvarea partidului și — după izbucnirea războiului actual — în condamnarea conducătorilor bretoni: Frans Debauvais și Olier Mordrel scapă pușcă de condamnarea la moarte!

Represiunea n'a putut distruge aspirația spre libertate a unui popor între. După prăbușirea militară a Franței bretonii s'au regrupat și au proclamat independența națiunii care a dat un niri bărbăți ca Renan, Chateaubriand și savantul Laennec.

**A VORBI ESTE
A SEMĂNA,
A ASCULTĂ
ESTE A CULEGE**

Comisionarii

ORIENT-BOY

vă servesc rapid, conștincios și garantat.
Telefon 17-99.

Timișoara 1, Str. Grigaliu Nr. 1.
Provinciailă se pot adresa acestui birou
cu orice comisoane de aranjat în Timișoara.

Pentru scurt timp astrografoloaga
LORENCE, vă spune numele, trecutul, prezentul și viitorul. Pentru
convingere lei 7. IV, Str. Brătianu
Nr. 97.

LA CINEMA SCALA
CAZUL JENNY
CU JENNY JUGO, KARL LUDWIG DIEHL

INFORMATIUNI

Inscrierile în Partidul Națiunii

Catendar

SAMBATA, 27 IULIE:
 (Sinod): Sf. Mart. Doctor Pantelimon
 (Cofeie): Sf. Mart. Dr. Pantelimon.
 (Farmacie de serviciu): Circ. I: Salvator, Reg. Ferdinand 3. — Circ. II: Masza, Piața Badea Cârțan 8, și Zeiner, Str. Ștefan cel Mare 27. — Circ. III: Roxin, P. Ștefan cel Mare Sever. — Circ. IV: Steaua, P. Drăgășani 4.

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR

(Capitol): D III 88, camarazi de zbor.
 (Cine): Cazul Jani.
 (Cine): Femei în alb.
 (Apollo): Agentul G intră în acțiune.
 — Delegația maghiară la Rezidență. S. d. dr. Al. Marta, rezident regal al ținutului Timiș a primit ieri o delegație minorității maghiare condusă de președintele organizației ei legale d. dr. Kakuk. Delegația a intervenit în chestiuni de actualitate.

— Ministerul Educației Naționale, directia învățământului primar cu ordinul Nr. 111.249/940, aduce mulțumiri părinților conducători, pentru deosebita activitate depusă în școală și pentru destoinicia cu care și-au confecționat materialul didactic: Șirca Dora, grădina de copii Nr. 1, Arad; Vidican Livia, grădina de copii Nr. 11, Arad; Gioncu Maria, grădina de copii Nr. 2, Arad; Șirca Maria, grădina de copii, Guraboua; Blajovan Minerva, Bocșa-Montana (Caraș); Popovici Octavia, Orăștie (Medioara); Cojan Elena, grădina de copii Nr. 13, Timișoara; Popovici Elvira, grădina de copii Nr. 1, Jimbolia; Mihuleț Gătaia; Bedros Maria, Ghilad; Șirca Ileana, Secusigiu; Sida Maria, Guraboua.

— P. S. S. dr. Partenie Ciopron la Timișoara. P. S. S. dr. Partenie Ciopron, în scop militar, vizitează de câteva zile țara de Vest a țării, celebrând serbările religioase și ținând cuvântări la toate cele vizitate. P. S. S. a trecut azi la Timișoara venind de la Arad.

— La oficiu de plasare din Timișoara s-a găsit pentru tipografie, din Timișoara, un băiat, pentru meseria de litograf-secutor, să aibă 14 ani, absolvent a 4 clase secundare. Trei fete ucenice pentru a face la mașina litografă. Să aibă 14 ani. Două fete ucenice la meseria de compactorie. Să fie de origine etnică română.

De plecat sunt ochelarii cu sticlă
DÖRKI cu țărime dublă.
 Adresați-vă la reprezentant
D. Weitzen
 Timișoara IV, Bulev. Carol 12 (în curte).

— Funcționarii evacuați din Basarabia și Bucovina și repartizați la servicii în ținutul Timiș. Ministerul de interne a repartizat la diferite servicii din ținutul Timiș un număr de 23 de funcționari evacuați din Basarabia și Bucovina. La județul Timiș-Torontal ministerul a repartizat 1 subinginer, la municipiul Arad 9 funcționari, la primăria Deva 3 funcționari, la primăria Orăștie 2 funcționari, la primăria Lipova 2 funcționari și la municipiul Timișoara 1 funcționar.

Concert religios pentru ajutorarea refugiaților. În ziua de 21 Iulie, Asociația Corală-Culturală Sportivă C. F. R., filiala Oravița, a aranjat un concert religios în Biserica Unită din Oravița, sub patronajul d-lui prefect al județului Caraș. Suma donată de credincioși în discul sf. biserici, a fost predată Prefecturii Caraș pentru ajutorarea fraților din Basarabia și Bucovina (Lei 3306). Această Asociație în anul 1939 a aranjat primul concert pentru Inzestrarea Armatei, trimițând în acest scop Ministerului Apărării Naționale suma de Lei 6300. Pentru acest fapt mareș și patriotic ministerul a binevoit să decoreze pe fiecare corist. După terminarea concertului, d. protopop Silviu Poșiar și părintele Eugen Poșiar au rostit o rugăciune pentru M. Sa Regele Carol II, Marele Voievod Mihai și pentru armata română. Apoi după un discurs rostit de protopop Poșiar, s'a oficiat un parastas pentru cei morți în Basarabia și Bucovina cu ocazia refugierii. În curtea bisericii a ținut președintele corului, d. Carol Guga, un discurs asupra importanței acestei sărbători, mulțumind publicului pentru ajutorul oferit fraților basarabieni și bucovineni.

CFR.
 Inspectia V-a de Intreținere, Arad.
 Nr. 21467/1940.

PUBLICAȚIUNE DE LICITAȚIE.
 Miercuri, 14 August 1940, ora 11 la Secția L. 6. Timișoara, se va ține o licitație publică pentru
 Darea în chirie a două localuri de prăvălie.
 a) unul de circa 91 m. p.
 b) unul de circa 70 m. p.
 din palatul CFR, fost Löffler, Bulev. Regele Ferdinand Nr. 1/a, la Timișoara, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Concesiunea se dă separat pentru două localuri dela 1 Septembrie 1940—1 Mai 1943.
2. Ofertele timbrate, închise și sigilate vor fi însoțite de recepsele de depunerea garanției provizorie de 5 la sută din valoarea ofertei, în numerar, efecte de stat sau efecte garantate de stat, care se va depune la casa de depuneri și consignațiuni sau la una din Administrațiile Financiare pe recepsele să se menționeze că garanția este depusă pentru licitația localului susmenționat.
3. Ofertantul cărui a se va adjudeca și aproba închirierea localurile, va fi obligat să achite chiria întreagă pentru primul an contractual.
4. Ofertanții vor înainta, împreună cu ofertele lor o declarație că au luat la cunoștință condițiunile contractului tip publicat în Foaia Oficială CFR. Nr. 944 și că le acceptă în totul.
5. Chiria minimală va fi 600 (șasesute) lei pro m. p. pe an.
6. Ofertele se vor înainta secției L. 6. Timișoara, până la data de 13 August 1940, sau se vor depune în ziua și ora licitației.
7. Orice alte informații se pot obține dela Secția L. 6. Timișoara, gara Timișoara.

TIMIȘOARA, 27. — După cum se știe, la 1 August este ultimul termen pentru înscrierile în Partidul Națiunii. Numărul mare al cetățenilor înscriși până acum, arată elanul cu care timișorenii au răspuns la îndicadrarea în noua ordine totalitară a României, ce se desăvârșește pe zi ce trece. Totuși, vor fi poate și din aceia cari din indolență sau alte cauze nu și-au îndeplinit până acum această datorie patriotică.

Sunt, poate, muncitori români, cărora timpul de lucru nu le-a îngăduit să se in-

scrie. Indemnăm pe patronii întreprinderilor timișorene să dea răgaz muncitorilor români, câte o oră sau chiar mai mult pentru a se putea prezenta la birourile de înscriere.

Facem apel, deasemeni la toți cei cari nu s'au înscriș până acum să nu scape din vedere ultimul termen, ca apoi să nu fie desamăgiți, dacă mai târziu nu vor putea avea cinstea de a fi ostași ai Partidului Națiunii, în care s'a integrat cu entuziasm întreaga româniime conștientă.

CINE ÎȘI PĂZEȘTE GURA ȘI LIMBA, ÎȘI SCUTEȘTE SUFLETUL DE MULTE NECĂZURI

A P E L

către toate industriile din ținutul Timiș

Legea pentru activarea producției industriale din 4 Martie la art. 3 prevede, că nici o industrie nu își poate reduce sau sista producția fără autorizația prealabilă a Ministerului Economiei Naționale.

La data de 8 Iulie 1940 cu circularul No. 493 din nou v'am atras atenția asupra dispozițiunilor mai susarătate.

Ministerul Muncii cu ordinul No. 20445/1940, care v-a fost adus la cunoștință, dispune ca să nu se facă nici o concediere, nici o sistare de producție.

Suntem informați, că totuși continuați și mai departe să faceți reduceri de producție, concedieri sub diferite motive și pretexte, fără a avea și în mare parte fără măcar a solicita autorizația prealabilă prescrisă de lege și ce a mai trist, în mare parte fără măcar a ne anunța reducția sau încetarea producției respective concedierile făcute.

Cu toții cunoaștem greutățile dvs., știm că aceasta deja s'au început încă în iarna anului trecut, cunoaștem lipsa de materii prime, lipsa de comenzi, lipsa personalului concentrat, dar tot așa cu toți știm, că ați avut ani buni, cu câștiguri excelente, formându-vă fonduri de rezervă foarte mari, din care cauză toți sunteți acum obligați în interesul tuturor, — și în primul rând interesul dvs. — a aduce și sacrificii a sacrificia

aceste fonduri, făcute numai pentru timpurile grele ale întreprinderii, până când viața economică va intra în normal și cumpărăturile se vor înviora.

Nu putem nici cum admite, că azi prin reducerea producției, prin concedieri pripite să se producă aci în împrejurările de azi și șomaj și ca urmare neliniște publică, perturbări generale, amenințătoare pentru organizația socială din prezent și pentru siguranța tuturora.

Greutățile, neajunsurile, urmările neplăcute a crizei economice generale trebuie să o suportăm cu toții la fel. Nu numai muncitorii, angajații fabricilor, funcționarii, toți cetățeni săraci ai țării, cari nu au avut posibilități la câștiguri mari, ci și dvs. industriașii, posesorii întreprinderilor industriale, cari cu sprijinul Statului Român, sub scutul Statului Român ați avut posibilitatea să câștigați foarte frumos și ați adunat rezerve, capitaluri, averi foarte mari.

Ca urmare apelăm la patriotismul dvs., la sentimentele dvs. sociale, la rațiunea d-voastră și vă rugăm, ca în interes general comun în termen de 3 zile cel mai târziu cu data de 29 cor. să revocați toate concedierile făcute, să reluati în lucru toți angajații concediați și să reluati producția normală. În schimb și noi vom face tot posibilul ca să primiți materiile prime, comenzi și vă vom acorda tot concursul nostru.

În caz contrariu însă vom fi siliți a vă aplica cu strictete toate sancțiunile legilor în vigoare și a vă considera de dușmanii țării, fiind siliți să vă tratăm pe viitor în consecință.

Timișoara, la 19 Iulie 1940.
 Rezident Regal:
 (ss.) **D. Marta**
 Șeful Serviciului Exterior al Ministerului Economiei Naționale de pe lângă Ținutul Timiș
 Inspector General:
 (ss.) **Faur**
 Inspector General al Muncii din Ținutul Timiș:
 (ss.) **G. h. Botez**

Vânzare de ciorapi în părechi
 cu prețuri de fabrică, pentru public inclusiv până la sfârșitul lunii Iulie
PREȚURI EXTREM DE EFTINE
CIORAPI DE COPII DELA 12.-.-
LEI PĂRECHEA.
la Rocca Fabrică de Ciorapi
 Timișoara II., Spl. P. Curcanul No. 4
 Diferite articole de doi pentru copii, dame și bărbați. Calitatea ireproșabilă precum și cu mici defecte remaniate.
VÂNZAREA DELA 8—1 A. M.
ȘI SAMBATA DELA 4—7 D. M.

CAPITOL

Slagăr mondial!
D. III. 88 CAMARAZI DE SBOR
 Marele film al aviației germane cu scene captivante și emoționante. La acest film avem zilnic reprezentațiuni la orele: 4, 6 și 9 și jum.
MARȚI, VINERI, DUMINECA pentru provinciali, la orele: 11 a. m.

Azi

Un film de aventuri cu
Agentul G.
 subiect impresionant **intră în acțiune**
 În rolurile principale: **Don Terry și Joquin Welles**

APOLLO

ULTIMA ORA

Expozeul dr-ului Funk:

Reconstrucția economică a Europei va fi făcută pe baze naturale

Aurul nu va avea nici un rol pentru valutele viitoare ale Europei

Berlin, 27. (Rador) — DNB anunță: D. ministru al economiei Reichului, dr. Funk, care a fost imputernicit de către mareșalul Reichului Göring, în calitate de executor al planului economic de 4 ani al Reichului, cu stabilirea planului de reconstrucție economic al Reichului și a Europei după războiul actual, a ținut înaintea reprezentanților presei germane și celei streine la Berlin, un mare expozeu.

D-sa a subliniat că reconstrucția economică a Europei se va face după războiu, strict pe baze naturale, evitându-se orice construcție artificială, care era de altfel cauza dezastrului economic provocat prin sistemul dela Versailles. Reconstrucția economică a Europei va fi realizată în strânsă colaborare cu Italia, dar este în același timp important ca toate forțele economice ale continentului să se unească pentru realizarea acestui scop. După terminarea războiu-

lui, se vor realiza în Europa acele planuri economice, pe care Reichul le-a întrebuintat după războiul mondial și în războiul actual, cu cel mai mare succes. Despre restabilirea jocului liber al forțelor nici vorbă nu mai poate să fie.

În ceea ce privește chestiunile monetare, dr. Funk a declarat că moneda germană va fi dominantă pe piața monetară a Europei. Sporirea forței economice și a potențialului Reichului va purta și va întări și moneda germană. Nu e vorba nici despre un sistem de libertate absolută în schimbul valutei, dar nici despre o valută unitară în Europa. Plățile între țări se vor face pe baza balanțelor comerciale. Spațiul economic european va avea toate materiile prime indispensabile, asigurând în același timp dezvoltarea pentru producția industrială germană. Nu este vorba despre o autarhie economică a Europei, ci despre un sis-

tem despre o doctrină economică, care a dat și până în prezent rezultate satisfăcătoare.

De mare importanță este dezvoltarea legăturilor economice cu Uniunea Sovietică, care va fi marele livrant de materii prime pentru Europa, cumpărând în același timp produse industriale germane. Spațiul american va putea să ia parte la schimbul comercial intercontinental însă St. Unite trebuie să renunțe la rolul avut până în prezent, de a fi cel mai mare creditor, dar în același timp și cel mai mare exportator al lumii. — Este adevărat că partea covârșitoare a stocurilor de aur ale lumii se află actualmente în Statele Unite. Aurul nu va avea însă un rol pentru valutele viitoare ale Europei, fixându-se valoarea monetei naționale de către stat și munca națională, precum și producția statului fiind așa zisă acoperirea valutei.

D. Paul Reynaud

victima unui grav accident de automobil

New York, 27. (Rador) — ZIARUL AMERICANE ANUNȚĂ CĂ D. PAUL REYNAUD, FOSTUL PRIM-MINISTRU FRANCEZ A FOST GRAV RANIT ÎNTR'UN ACCIDENT DE AUTOMOBIL, IAR D-NA ELENA FOSTA DENUMITĂ MME DUBARRY ÎN DERNĂ, CARE A JUCAT UN ROL IMPORTANT ÎN VIAȚA PUBLICĂ FRANCEZĂ, FIIND AMINȚITĂ SĂ MURIT ÎN ACELAȘ ACCIDENT.

Legătura directă telefonică

între Germania și Olanda

Berlin, 27 (Rador.) — Legătura directă telefonică între Reich și Olanda a fost deschisă azi.

10.000 viziere pentru amiralitatea britanică

LONDRA, 27 (Tel. B. N.) — Expertul naval al ziarului „Times” scrie, amiralitatea britanică a făcut o comandă de 10.000 viziere noi, construite de sir Richard Cruse, oculistul ginei Mary. Aceste viziere se adaptează la câștigile de oțel. Până acum, câștigile de oțel nu apărau ochii de schije și fragmente de proiectil, pricinuind astfel orbirea mai multor marinari și soldați. Ministerul de război a făcut experiențe cu 5000 de asemenea viziere, care au dat rezultate excepționale de bune la Dunkerque și în Norvegia.

Exportul englez de jucării a crescut cu 75%

Londra, 27. (Tel. B. N.) — „Daily Telegraph” constată o majorare foarte importantă a exportului de jucării din Anglia. Acest export a crescut față de cifrele dinaintea războiului cu 50 la sută. Sporul acesta a devenit posibil în urma faptului că Germania nu mai poate să exporte jucării și astfel fabricile britanice domină piețele din Dominionale și din Statele Unite. Multe din fabricile de jucării engleze și-au sporit exportul cu 75 la sută.

Guvernul Moraviei și Boemiei condamnă formarea „așa zisului guvern cehoslovac dr. Beneș la Londra”

Berlin, 27 (Rador.) — Guvernul protectoratului Moravia și Boemia a publicat o declarație în care condamnă în termeni energici acțiunea refugiaților cehoslovaci în străinătate și formarea așa zisului guvern cehoslovac dr. Beneș la Londra.

Declarația subliniază că poporul cehoslovac are deplină încredere în cuvântul dat de către Führer și guvernul Reichului, având în același timp convingerea că propășirea poporului ceh este asigurată în protectorat.

Sticla va înlocui oțelul?

Senzaționala descoperire a doi ingineri americani

Londra, 27. (Tel. B. N.) — „Daily Telegraph” se ocupă astăzi cu mare interes de cercetările făcute de doi ingineri, d. John Abraham Lincoln, strănepotul fostului președinte al Statelor Unite și inginerul Soden.

Cercetările acestora privesc înlocuirea oțelului cu sticla. Experiențele făcute până acum au dat rezultate excelente, așa încât în curând se poate aștepta înlocuirea apărătoarelor de oțel cu apă rătoare de sticlă, care sunt tot atât de rezistente și mult mai eficiente.

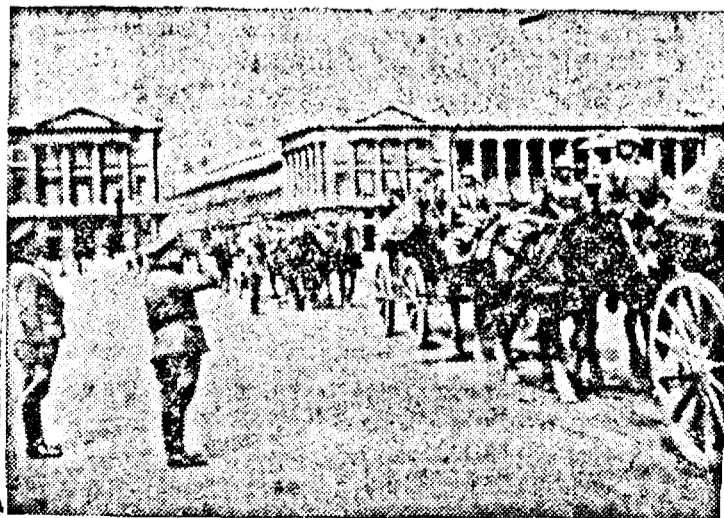
Gibraltarul sub bombele aviației italiene

Baza navală atacată violent

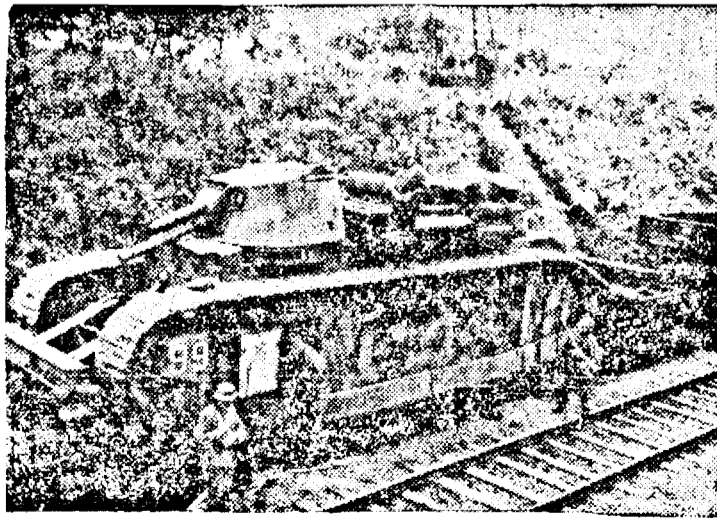
Roma, 27. (Rador.) — STEFANI ANUNȚĂ, CĂ AVIAȚIA ITALIANĂ A ATACAT DIN NOU BAZA NAVALĂ DELA GIBRALTAR, ARUNCÂND BOMBE ASU-

PRA VASELOR ANCORATE ÎN PORT ASUPRA DEPOZITELOR DE BENZINĂ ȘI ALTOR OBIECTIVE MILITARE, LA VINDU-LE TOATE ÎN PLIN. S'AU CAUZAT NUMEROASE INCENDII, APĂRREA ANTIAERIANĂ A FOST SURPRINSĂ DE ATAC ȘI A INTRAT ÎN ACȚIUNE NUMAI DUPĂ CE PRIMELE BOMBE CĂZUSERĂ DEJA. GIBRALTARUL AVEA ÎNFĂȚIȘAREA UNUI VULCAN ÎN PLINĂ ERUPȚIE, DEOARECE ȘI MULT PROIECTILE ALE TUNURILOR ANTIAERIE NE AU CĂZUT ASUPRA ORĂȘULUI.

Actualitatea în imagini

Trupele germane întrărul în Capitala Franței.

Tanc francez de 72 tone, capturat de trupele germane.

Autodisolvarea lojelor masonice bulgare

Sofia, 27. (Rador.) — CONGRESUL GENERAL AL LOJELOR MASONICE DIN BULGARIA A HOTĂRĂT AUTODISOLVAREA TUTUROR LOJELOR MASONICE DIN ȚARA.